

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת ואתחנן

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. כח התשובה ובחירת בני לעם
- א. שאלת הבן החכם והתשובה
- א. פרשה ראשונה של שמע
- א. סיפור מעמד הר סיני
- ב. הבדלת ג' ערי מקלט ע"י משה
- ב. מעלת חוקי ומשפטי התורה
- ד. מעלת וחכמת בני
- ו. קבלת עול מלכות שמים
- י. סיפור מתן תורה ועשרת הדברות
- כ. בקשת משה להכנס לא"י
- כ. נתינת התורה לישראל ע"י משה לפי בקשתם
- כ. ציווי ידיעת ד'

מ. כיצד להתנהג לאחר הכניסה לארץ ישראל

ת. איסור עבודת ע"ז ועונשה

ת. ציווי שלא לשכוח את ד' מרב טוב

שאלה לשולחן השבת

"רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך"

כתוב במשנה (אבות פ"ג מ"ח): 'רבי דוסתאי ברבי ינאי משום רבי מאיר אומר, כל השוכח דבר אחד ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו, שנאמר: "רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך". יכול אפילו תקפה עליו משנתו, תלמוד לומר: "ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך", הא אינו מתחייב בנפשו עד שישב ויסירם מליבו'.

ויש לבאר אם כן, כיצד מסופר בגמרא (ב"מ פה.) על ר' זירא שכאשר הוא עלה מבבל לארץ ישראל, ישב במאה תעניות כדי לשכוח את תורת בבל, הלא הדבר לכאורה אסור?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ואתם הדבקים בד' אלקיכם חיים כלכם היום"

מפורסם על פי הקבלה, שרמ"ח התיבות שבקריאת שמע, משפיעים חיות על רמ"ח האיברים של האדם. אמנם, בשלושת הפרשיות של קריאת שמע ישנם רק רמ"ז תיבות, אבל מצרפים אנו להן את המילה 'אמת' שמיד אחרי 'אני ד' אלקיכם' שמשלימה לרמ"ח מילים. ורמז לכך בפסוק זה: "ואתם (אותיות אמת) הדבקים בד' אלקיכם", דהיינו כשאומרים 'אני ד' אלקיכם' ודבקים (מצמידים) לזה את המילה 'אמת', אזי: 'חיים כולכם היום', ניתנת בכך חיות בכל רמ"ח איבריכם. (דגל מחנה אפרים)

"ונשמרתם מאד לנפשתיכם"

שאל פעם רבי ישראל מסלנט, מה פשר הדבר שרואים אנו כי דרך העולם שגם מי שמזלזל במצוות, כאשר יחלה ח"ו, נעשה הוא לפתע למחמיר הגדול ביותר ואינו מוכן שיחללו עבורו את השבת או לאכול ביום כיפור. ותירץ: בסתם אדם, נאלץ היצר הרע שלו לפזר את כוחו ומרצו למלחמה בכל המצוות השונות שחלילה לא 'יכשל' בהם האדם. אך לחולה מסוכן, הפטור מן המצוות, נותרה רק מצוה אחת שעליו לקיים: "ונשמרתם מאד לנפשתיכם", או-אז מפנה היצר את כל תשומת ליבו ותחבולותיו למלחמה במצוה זו...

"ולא תחנם"

כתב הרמב"ם (הל' עכו"ם פ"ה ה"ד): 'אסור לספר בשבחן ואפילו לומר כמה נאה עובד כוכבים זה בצורתו קל וחומר שיספר בשבח מעשיו או שיחבב דבר מדבריהם. שנאמר: "ולא תחנם" לא יהיה להם חן בעיניך מפני שגורם להדבק עמו וללמוד ממעשיו הרעים'. ויש לבאר אם כן, היאך דיבר רבי יהודה בשבחה של אומה שלימה של מלכות רומי, כמסופר בגמרא (שבת לז:): 'פתח ר' יהודה ואמר: 'כמה נאים מעשיהן של אומה זו?' ויש לומר: א. התכוון לומר שמעלת ישראל היא יותר מהגויים שכל היופי שלהם הוא חיצוני בשווקים ובגשרים. ב. שיבח כדי שרשב"י יגנה אותם ואין בכך איסור. (הגר"ח פלאגי) ג. אמר שעדיף לחיות תחתיהם מאשר תחת אומות אחרות. (הגר"א) ד. על אומה שלמה אין איסור לשבח כי אין חשש שיבוא להידמות להם. (אילת השחר) ה. ישנה שיטה שאסור לשבח רק את שבעת האומות של ארץ ישראל. ו. רבי יהודה דיבר בלשון תמיהה, (שפ"א) ז. לא בא לשבח אלא להחיל ולדון האם יש להם שכר לעתיד לבוא. ח. אמר זאת כדי ללמוד מוסר מהם שהם חרוצים ואפשר ללמוד מהם מידה זו. ט. אם עושים טובה לישראל מותר לשבח משום הכרת הטוב. (הגר"ש"א זצ"ל) י. אין משהו מסוים נכרי שאותו שיבח כי אם את 'המלכות' ואת חוקי ומנהגי המדינה. יא. בא לומר שרק אלו הדברים הטובים שתמצא באומה זו ותו לא, והרי אף זה ברמז לגנאי נאמר. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשפ"א)

קנו ידע
בפרשות
הקייץ!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייץ'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. שם מקום בערבה
- ב. ד' השמיד את כל מי שהלך אחריו
- ג. עיר מקלטם של חצי שבט מנשה
- ד. רוצח בשוגג הוא רוצח בבלי ___
- ה. "על כן צוך ד' אלקיך לעשות את יום ___"
- ו. "___ היום ___ אל לבבך כי ד' הוא האלוקים"
- ז. בה גאל אותנו השי"ת ממצרים
- ח. הקב"ה יתן לנו גם בורות כאלו
- ט. מילה נרדפת לתפילין של ראש
- י. מעמי ארץ ישראל
- כ. כינוי לארץ מצרים
- ל. הר סיני בער באש עד ___ השמים
- מ. צריך להרוס אותם כשניכנס לארץ ישראל
- נ. בני ישראל נבחרו להיות עם -
- ס. השי"ת בחר בנו מכל העמים להיות לו לעם -
- ע. מקום על שפת נחל ארנון
- פ. כך דיבר הקב"ה עמנו בהר סיני
- צ. כך נקראים השמש, הירח והכוכבים
- ק. בני ישראל שמעו את ה ___ מתוך החושך
- ר. נשמע כמו מצולעים, וכך דור רביעי מכונים
- ש. שם נוסף להר החרמון
- ת. משה שם אותה לפני בני ישראל

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. בני ישראל ישבו ב ___ מול בית פעור
- ב. שם נוסף להר סיני
- ג. אחד ממלכי האמורי
- ד. השי"ת עושה לאלפים
- ה. בני ישראל לא ראו על הר סיני
- ו. "___ את יהושע ___"
- ז. "___ יבדיל משה שלוש ערים"
- ח. מעשרת הדברות
- ט. שתיים בלשון כתפי (רש"י)
- י. מהי המילה הראשונה, שבעשרת הדברות כתובה?
- ך. מילה נרדפת למילה 'חברך'
- ל. היה על הר סיני ענן ו -
- ם. כך מכונים בני הדור השלישי
- ן. ממלכת עוג
- ס. רוצח בשוגגה ___ לעיר מקלט
- ע. השי"ת ___ שמושה לא יכנס לארץ ישראל
- ף. רש"י מפרש מילה זו כך: 'התמלא רוגז'
- ץ. פסלים קרויים - "מעשה ידי אדם ___ ואבן"
- ק. השי"ת ___ בבני ישראל מכל העמים
- ר. עיר מקלטם של שבט ראובן
- ש. קול ד' דיבר מתוך ה -
- ת. עיר מקלטם של שבט גד

כתרגומו

כל פנה נדיא דעלייה מילה מתחילת אונקלוס נכנסה לעליון של רמנו.

"נאמן" (ז, ט) = "מיהמנא". המילה העברית 'מהימן' המתארת אדם הגון וישר.

מן המדרש

דבר אחר: "ושבת עד ד' אלקיך", אין לך דבר גדול מן התשובה. מעשה שהיו רבותינו ברומי, רבי אליעזר, ורבי יהושע, ורבן גמליאל, וגזרו סנקליטין (יועצים) של מלך לומר מכאן ועד שלשים יום לא יהיה בכל העולם יהודי. והיה סנקליטו של מלך ירא שמים, בא אצל רבן גמליאל וגלה לו את הדבר, והיו רבותינו מצטערים הרבה, אמר להם אותו ירא שמים: "אל תצטערו, מכאן ועד שלשים יום אלוקיהן של יהודים עומד להם". בסוף עשרים וחמשה ימים, גילה לאשתו את הדבר, אמרה לו: "והרי שלמו עשרים וחמשה ימים". אמר לה: "נותרו הרי עוד חמישה ימים". והייתה אשתו צדקת ממנו, אמרה לו: "אין לך טבעת?! מוץ אותה ומות! (דהיינו שיעצה לו להתאבד ובכך תתבטל הגזירה) וסנקליטין נטל עליך שלשים ימים אחרים, והגזרה עוברת". שמע לדבריה ומוץ את טבעתו ומת. שמעו רבותינו ועלו אצל אשתו להראות לה פנים, אמרו: "חבל לספינה שהלכה לה ולא נתנה המכס" - כלומר הצדיק הזה לא מל. אמרה להן אשתו: "יודעת אני מה אתם אומרים, חייכם, לא עברה הספינה עד שנתנה מכס שלה". מיד נכנסה לתוך הקיטון (חדר) והוציאה להם קופסה שהייתה המילה בתוכה וסמרטוטים מלאים דם נתונים עליה, וקראו עליו רבותינו המקרא הזה: "נדיבי עמים נאספו עם אלקי אברהם כי לאלקים מגני ארץ מאד נעלה". מהו 'מגני ארץ'? אמר הקב"ה לאברהם נעשיתי מגן עז, מגן, שנאמר: "אנכי מגן לך", לזה אני נעשה מגנים הרבה, כיצד, אמר הקב"ה לאברהם: "ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך", ואחר כך מל, וזה לא הבטחתי אותו, מהו מאד נעלה, זה נתעלה מאד מאברהם. (מדרש רבה)

מילה בפרשה

**נעשית שם התכה,
אך חום אינו בנמצא,
סיב אשר חזק מפלדה,
ומקדם אף היתה מידה.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגיליון הבא

היכן מצינו במשנה שמשה רבינו נקרא "משה הצדיק"?
* * *

"שמע ישראל ד' אלקינו ד' אחד"

פסוק זה מרמז על מנין הקרואים לעליית ספר תורה במהלך השנה. "שמע" - ג' אותיות כנגד ג' עולים לתורה בימות החול. "ישראל" - ה' אותיות כנגד ה' עולים לתורה בימים טובים. "יקוק" - ד' אותיות כנגד ד' עולים לתורה בראשי חודשים וחול המועד. "אלקינו" - ו' אותיות כנגד ו' עולים לתורה ביום הכיפורים. "יקוק אחד" - ז' אותיות כנגד ז' עולים לתורה ביום שבת קודש. (רבי נתן אדלר)
* * *

"ודברת במ"

'בם': רמז לכך שחייב אדם ללמוד את התורה שבכתב המתחילה באות ב' (בראשית), ואת התורה שבעל פה המתחילה באות מ' (מאימתי).

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ושננתם לבניך ודברת במ בשבתך בביתך ובלכתך בדרך בשכבך ובקומך"

2. "וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל על פי ד' ביד משה"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: מה היה גובהם של המרגלים? - כתוב בהדר זקנים לבעלי התוספות בפרשת שלח: "וא"ר יוחנן כל אותם מרגלים גובהם ששים אמה". **לסדר את הפרשה** - "כבוד את אביך ואת אמך". **חידון א' ת'** - אשדות הפסגה, בעל פעור, גולן, דעת, השבת, וידעת והשבת, זרוע נטויה, חצובים, טוטפות, יבוס, כור הברזל, לב, מזבחותם מצבותם, נחלה, סגולה, ערוער, פנים בפנים, צבא השמים, קול, ריבעים, שיאון, תורה. **חידון א' ת' הפוך** - גיא, חורב, עוג, חסד, תמונה, וצו וחזקה ואמצהו, אז, לא תרצח, טט, אנכי, רעך, ערפל, שילשים, בשן, נס, נשבע, התאנף, עץ, חשק, בצר, אש, ראמות. **שעשועי דאורייתא** - יוסף ושלמה. 1. "מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי ולשמר את כל מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם לעלם". 2. "סביבותיכם". 3. "או הנסה אלקים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי במסת באתת ובמופתים ובמלחמה וביד חזקה ובזרוע נטויה ובמוראים גדלים ככל אשר עשה לכם ד' אלקיכם במצרים לעיניך". 4. "והוא לא שנא". 5. ויחי, בא, משפטים, תשא, ויקרא, אמור, בהר, במדבר, דברים, ראה. 6. לבנון, ירדן, מצרים. **מילה בפרשה דברים** - חרב. "עבד ביובש בימיו" - יעקב אבינו אמר ללבן: "אכלני חורב" מלשון יובש וחום, "ואחיו חי ונסמך עליו" - עשיו אחיו נתברך שיחיה על החרב, "קורות אתר תמיד קדוש" - מה שקרה לבית המקדש שחרב, "ועליו נביא עלה לראש" - משה עלה על הר סיני שקרוי 'חורב'. **טמונות בפרשה** - 1. הר בוער - "בהר מתוך האש" (היט). 2. "הדבקים" (ד, טו). 3. "עד לב השמים" (ד, יא). 4. "ותמונה אינכם רואים" (ד, יב) ועוד פעמים). 5. הגבהת התורה - "וזאת התורה אשר שם משה" (ד, מד). 6. "אל תתן להם חניה" (רש"י זב). 7. "פת באפריקי" (רש"י ו, ח). 8. "ובלכתך בדרך" (ו, ז). 9. כי תוליד בנים ובני בנים" (ד, כה). 10. "לא תוסיפו" כגון חמש.. (רש"י ד, ב). 11. "שלא יהיה לבך חלוק" (רש"י ו, ה). 12. "בשכבך ובקומך" (ו, ז). 13. "וקשרתם לאות על ירך" (ו, ח). 14. "ולא תתאוור... וכל אשר לרעך" (ה, יח). **טמונות בהפטר** - 1. "מבשרת ציון" (ט). 2. "כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו" (מד). 3. "היושב על חוג הארץ" (כב). 4. "קול קורא במדבר" (ה, ג). **שאלה לשלחן השבת בלק** - שאלנו: מנין שאכן זו הסיבה לסידור החלונות והאילים בצורה שלא יזיקו לאחרים, אולי כל אחד פשוט דאג לפרטיות ולצניעות של עצמו ולכן סידר את אהלו בצורה שלא יציצו לתוכו? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. גם דבר זה שלא רוצים שיתכלו ושיש בהם צניעות - מעלה היא. 2. בלעם ידע ברוח הקודש שהסיבה היא כדי שלא להזיק לאחרים. 3. אפילו שבת אפרים ומנשה שלא שולטת בהם עין הרע ואינם מפחדים ממנה סידרו את אוהליהם כך, מה שמוכיח על הכלל. 4. יתכן מצב של חלון גבוה מול חלון נמוך וכדומה, והיה ניכר שעשו כן כדי שלא להזיק.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com, מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

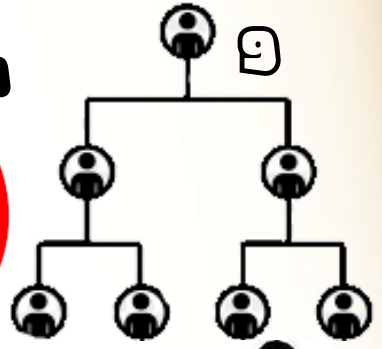
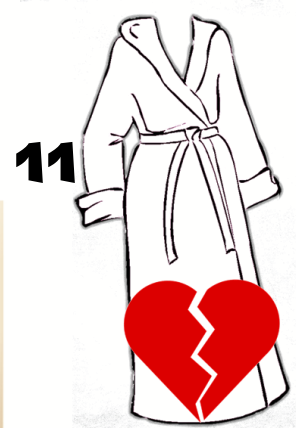
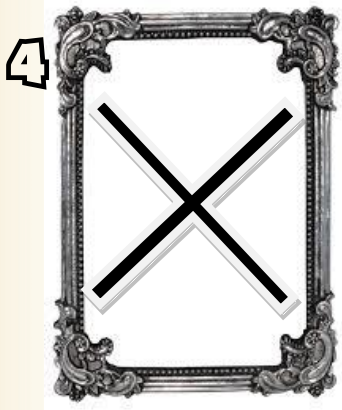
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגל קשה

מחשבה טובה
 התשובה לטמונה זו
 תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
 "לא חסרת דבר" (בז)

הפטרת ואתחנן "נחמו נחמו עמי" (ישעיהו מ' א'- כו')

טמונות בהפטרה

© כל הזכויות שמורות לאורון ביין.

